

EDİTÖR'DEN

Saygıdeğer *bilimname* okuyucuları, 2015 yılının ikinci sayısı ile karşınızdayız. Yirmidokuzuncu sayısını yayınlamanın kıvancını duyan dergimizin bu sayısında üçü çeviri olmak üzere toplam on altı makale yer almaktadır.

İlk makale, Erciyes Üniversitesi İlahiyat Fakültesi öğretim üyelerinden Doç. Dr. Ramazan ADIBELLİ tarafından kaleme alınan "*Ve Yahudiler, 'İsa Mesih, Allah'ın Oğludur' Dediler: Modern Bir Senkretik Fenomen Olarak Mesihî Yahudilik*" başlığını taşımaktadır. Yazar bu çalışmada 'Modern bir senkretik fenomen' olarak nitelendirdiği Mesihî Yahudilikte İsa'nın konumuyla ilgili çeşitli görüşleri tartışmakta, tarih boyunca Yahudiler'in putperestlikle monoteizm arasında gelgitler yaşadıkları düşüncesinden hareketle "dini olgular dünyasında *coincidentia oppositorum*ların mümkün olduğunu" ve çalışmada ele alınan olgunun bunlardan bir yenisi olduğuna dikkat çekmektedir.

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nden Doç. Dr. Adnan ADIGÜZEL'in "*Abdulahid Merrakuşî, El-Mu'cib Fî Telhîsi Ahbârî'l-Mağrib Adlı Eseri ve Tarihçiliği*" başlığını taşıyan çalışmada ise Mağrib'li edebiyatçı ve tarihçi Abdulahid Merrakuşî'nin hayatı, el-Mu'cib fî Telhîsi Ahbârî'l-Marib adlı eseri, söz konusu eserin kaynakları ve içeriği hakkında çeşitli bilgiler verilmekte, yine eserden hareketle düşünürün tarihçiliği hakkında değerlendirmelerde bulunmaktadır.

Kilis 7 Aralık Üniversitesi İlahiyat Fakültesi öğretim üyesi Yrd. Doç. Dr. Muammer BAYRAKTUTAR tarafından kaleme alınan "*İbn Teymiyye'nin 'Kıbrıs Risâlesi' Ve Bazı Fiten Hadislerine Yaklaşımı*" başlıklı makalede, İbn Teymiyye'ye ait olan ve Kıbrıs'ta esir edilen Müslümanların serbest bırakılması amacıyla devrin Kıbrıs kralına hitaben yazılan "Kıbrıs Risâlesi" adlı metin etrafında, risalede ele alınan kimi konular ile risalede başvuru hadisler, özellikle fiten hadisi olarak bilinen hadisler yaklaşımı, müellife ait diğer eserler de dikkate alınarak değerlendirilmeye çalışılmaktadır.

Erciyes Üniversitesi İlahiyat Fakültesi öğretim üyelerinden Yrd. Doç. Dr. Ahmet YILDIZ, "*Max Scheler'in İnsan ve Kişi Anlayışı*" başlığını taşıyan çalışmada fenomenoloji, etik ve felsefi antropoloji konularında yaptığı çalışmalarla tanınan Alman felsefeci Max Scheler'in insan ve kişi hakkındaki görüşlerini irdelemekte, Scheler'in insan anlayışının hem natüralist hem de rasyonalist insan anlayışlarından farklılıklarının altını çizerek düşünürün insan gerçeğine bakışının natüralist ve rasyonalist anlayışlar karşısında alternatif bir bakış açısı sunduğunu belirtmektedir.

Çanakkale 18 Mart Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nden Yrd. Doç. Dr. Nurten KIMTER'in hazırladığı "*İlgili Anne-Baba Tutumları ve Dindarlık: Üniversiteli Gençler Üzerinde Ampirik Bir Araştırma*" başlıklı makale deneysel bir

araştırma olup, ergenlik çağı gençlerinin dinî inanç ve davranış özellikleri ile anne-babalarının çocuklarına karşı ilgileri arasındaki ilişkiyi din psikolojisi açısından incelemektir. Araştırmada “dindarlık” ve “ilgili anne – baba tutumları” temel değişkenler kabul edilmiş, söz konusu değişkenler arasındaki ilişki “kişisel bilgi formu”, “dindarlık ölçeği” ve “ana-baba ilgisi alt ölçeği” kullanılarak yoklanmaya çalışılmıştır. Araştırma sonucuna göre anne-baba ilgisi ile dindarlık, aile dindarlığı, sınıf, yaş ve gelir durumu gibi değişkenler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmazken fakülte, cinsiyet ve eğitim düzeyi ile anne-baba ilgisi arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.

Siirt Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nden Yrd. Doç. Dr. Fadıl AYĞAN “Ortaçağdan Günümüze Hristiyan Teologların Hz. Muhammed Tasavvuruna Bir Bakış: Algı Ve Gerçekler” başlıklı çalışmasında John of Damascus, Patrik Timothy ve Montgomery Watt gibi isimlerin başını çektiği ve “geleneksel” ve “ılımlı” olarak nitelendirdiği yaklaşımlar ekseninde, Hristiyan teologların Hz. Muhammed tasavvuruna ilişkin düşüncelerini ele almaktadır. Yazar bu bağlamda özellikle “modern dönemde” artan “ılımlı yaklaşımın” Müslümanlar arasında yarattığı algıyı sorun edinerek, söz konusu algının Hz. Muhammed’in nübüvvetinin kabulü anlamına gelip gelmediğini değerlendirmektedir.

Çanakkale 18 Mart Üniversitesi İlahiyat Fakültesi öğretim üyesi Yrd. Doç. Dr. Ferihan ÖZMEN'in makalesi ise “*Taberânî Tefsiri Üzerine: 'et-Tefsîru'l-kebîr'in Taberânî'ye Nisbetle Neşri Meselesi*” başlığını taşımaktadır. Yazar makalesinde genel olarak et-Tefsîru'l-kebîr'in Taberânî'ye aidiyetini tartışmaktadır. Makalede, söz konusu esre ilişkin farklı nüshalar karşılaştırılmakta; eserin, kaynakları, metodu ve muhtevası ayrıntılı şekilde tahlil edilmekte ve eserin ilişkilendirildiği ya da konumlandırıldığı temel İslam bilimleri bağlamında ortaya çıkan problemler irdelenerek zikredilen eserin Taberânî'ye aidiyetinin mümkün olmadığı dile getirilmektedir.

Erciyes Üniversitesi İlahiyat Fakültesi öğretim görevlisi Dr. Ömer ÖZBEK “*Dünyada Hafızlık Yöntem Örnekleri*” başlığını taşıyan çalışmasında, dünyanın farklı yerlerde ortaya çıkan çeşitli hafızlık (Kur'an'ın ezberlenmesi) yöntemlerini inceleyerek Türkiye'de uygulanan “geleneksel yöntem”in dünyadaki örneklerinden farklı olarak “zamanı azaltan”, “kaliteyi artıran”, “kalıcılığa yönelik olan” ve “bunaltıp biktırmayan” vb. niteliklerinden dolayı amaca götüren en uygun yöntem olduğu sonucuna ulaşmaktadır.

Bu sayıda iki çalışması yer alan Erciyes Üniversitesi İlahiyat Fakültesi araştırma görevlilerinden Dr. Osman BAYDER'e ait ilk çalışmanın başlığı “*Hanefi Fetva Usulü Literatürü ve Bedreddin Eş-Şuhâvî'nin 'Et-Tırâzu'l-Müzheb' Adlı Fetva Usulünün Değerlendirilmesi*”dir. Çalışmada Hanefi çevrelerde fetva usulünün nasıl geliştiği ilgili literatür ekseninde ele alınmakta, ardından “ilk müstakil fetva usûl eserlerinden biri” olduğu belirtilen ve Muhammed Bedreddin eş-Şuhâvî'ye ait et-Tırâzu'l-müzheb adlı

eser çeşitli yönleriyle incelenmektedir. Benzer bir temayla hazırlanan ve “*Hâkim Eş-Şehîd’in ‘El-Kâfi’ Adlı Eserindeki Faaliyeti Üzerine*” başlığını taşıyan diğer çalışmada ise Hâkim eş-Şehîd’in el-Kâfi isimli eserinde fihri meseleleri ele alma, bilhassa da hadis rivayetlerine yaklaşma biçimi çeşitli yönleriyle değerlendirilmektedir. Erciyes Üniversitesi İlahiyat Fakültesi araştırma görevlilerinden Dr. Özcan AKDAĞ, “*Ortaçağda ‘Fail’ Kavramı ve Tanrı*” başlıklı çalışmada İbn Sînâ, Gazâlî ve İbn Rüşd gibi İslam düşünürleri ile Thomas Aquinas, Duns Scotus gibi Hıristiyan düşünürlerin ‘fail’ kavramından ne anladıkları ve bu kavramı Tanrı’ya nasıl atfettikleri ele alınmıştır. Yine fakültemiz araştırma görevlisi Fatma Betül ALTINTAŞ’ın “*Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisine Hadis Maddeleri Ekseninde Eleştirel Bir Yaklaşım*” başlıklı makalesinde Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisinde yer alan hadis ilmi ile alakalı yaklaşık 1540 maddenin eleştirel perspektifle okunması sonucunda belirlenen sorunlar ve bu çerçevede ileri sürülen çözüm öneriler yer almaktadır.

Bu sayımızda ayrıca üç çeviriye yer verilmiştir. Çevirilerden ilki Erciyes Üniversitesi İlahiyat Fakültesi’nden Yrd. Doç. Dr. Mustafa ULU’ya aittir. Ulu, F. Paloutzian ve Crystal L. Park’ın editörlüğünde hazırlanan “*Handbook of the Psychology of Religion and Spirituality*” isimli kitaptaki Peter C. HILL’e ait “*Measurement in Psychology of Religion and Spirituality*” başlıklı bölümünün çevirisini yapmıştır. “*Din Psikolojisi ve Maneviyat Alanlarında Ölçüm*” başlıklı çeviride ilk olarak ölçüm paradigmasına değinilerek mevcut ölçüm yaklaşım ve uygulamaları resmedilmekte, ardından alanda yaygın kullanıma sahip ölçekler 12 başlık altında gruplandırılarak değerlendirilmektedir. Çevirilerden ikincisi Neal KRAUSE ve R. David HAYWARD tarafın kaleme alınan ve *The International Journal for the Psychology of Religion* dergisinde 2014-24, ss. 47-63’te yer alan “*Religious Music and Health in Late Life: A Longitudinal Investigation*” adlı makaleye ait “*Hayatın Son Döneminde Dini Müzik Ve Sağlık: Boylamsal Bir Araştırma*” başlıklı çeviridir. Karadeniz Teknik Üniversitesi İlahiyat Fakültesi öğretim üyesi Yrd. Doç. Dr. Necmi KARSLI tarafından çevrili yapılan makalede dini müziğin insan sağlığı ile ilişkisine dair kavramsal bir model analiz edilmektedir. Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesinden araştırma görevlisi Ahmet GEÇİOĞLU tarafından “*Din Psikolojisi Mi, Din Ve Maneviyat Psikolojisi Mi?*” başlığı altında çevrilen ve Kenneth I. PARGAMENT’e ait olan “*The psychology of religion and spirituality? Yes and no*” isimli makalede ise din ve maneviyatı tanımlamada din psikolojisinde yer alan alternatif bir yaklaşım sunulmaktadır.

Bir sonraki sayımızda buluşmak ümidiyle...

Doç. Dr. Şahin GÜVEN
Erciyes Üniversitesi İlahiyat Fakültesi